

Innvandrerungdom og rus: Hva vet vi?

Warsame Ali, NAKMI, Oslo Universitetssykehus

E-post: warsame.ali@nakmi.no

Bakgrunn

- Innvandrerungdom ruser seg mindre enn norsk ungdom (Bergengen, 2009).
- Varsler om en økning de siste årene, spesielt av tunge rusmisbrukere med innvandrerbakgrunn
- Stort mangel på gode selektive tiltak rettet mot minoritetsungdom, og flere studier har vist at det er stort udekket behov for slike tiltak.

Bakgrunn

- Flere studier peker i retning av at de fleste risikofaktorer for atferdsproblemer er felles, mens noen synes å være mer kjønnsesifikke. (Nordal et al. 2005)
- Noe som i mindre grad har blitt sett på er kultur- og bakgrunnsesifikke risikofaktorer.

Bakgrunn

- Bruksmønstret for rusmiddelbrukere med etnisk minoritetsbakgrunn er ikke ulikt mønsteret til etnisk norske brukere.
- Det betyr ikke at førstnevnte nødvendigvis kan nyttiggjøre seg de eksisterende rusmiddeltilbud.

Bakgrunn

- Utsatt for de samme belastningene og risikofaktorene som norsk ungdom
- I tillegg blir knyttet opp mot risiko i forbindelse med etniske kulturkonflikter, tilpasningsstrategier til det norske samfunnet og indre identitetskonflikt.
- Tilhørighet

Årsaker

- Kriminalitet, vold og rusmisbruk indikerer ulike former for avvik fra det normale
- Svakere bånd til samfunnet er, desto større vil sjansene være for at den enkelte utvikler ulike former for problematferd
- Studier har vist at sinte og marginaliserte unge menn er en viktig risikogruppe for de kommende årene. (Klyve, 2006)
- Marginalisering alene forklarer ikke problematferd, men det likevel er god grunn til å tenke alternative forklaringer eller årsaker som bl.a. kultur forskjeller, diskriminering og sosial fattigdom

Årsaker

- Flere norske studier viser at innvandrere er overrepresenterte blant familier med lave inntekter (Epland 2001, Ytrehus 2004, Skevik 2004, Øya, Skevik & Krange 2006).
- Det finnes lite kunnskap om hvordan dårlig økonomi påvirker livet i innvandrerfamilier (Øia, 2007).
- Svakere sosialt nettverk
- Mange minoritetsfamilier står ovenfor flere utfordringer i hverdagen. Og tiltak må ta tak i utfordringene ettersom disse kan være risikofaktorer for problematferd.

Studier fra utlandet

- Studier har vist at kultur og etnisitet spiller en viktig rolle på formen og hyppigheten av rusbruk
- Til tross for at forskerne anser det som viktig å reflektere ungdommens kultur i forebyggende tiltak, er det få tiltak som tar dette i betraktning.

Studier fra utlandet

- Hos flere instanser i USA, bygger det rusforebyggende arbeidet rundt kunnskapen om risikofaktorer og beskyttelsesfaktorer.
- National Institute on Drug Abuse (NIDA) legger vekt på at forebyggende program skal og bør skreddersys etter alder, kjønn, etnisitet for å øke effektiviteten.

Problemstilling

- **Hvem er mest utsatt blant innvandrerungdom?**
  - Misbruk oppdaget ved en høyere alder hos personer med innvandrerbakgrunn enn det som er vanlig blant personer med norsk bakgrunn.
  - Dette kan tyde på at ansatte i hjelpeapparatet og andre offentlige tjenester overser tegn på rusproblemer fordi man enten mangler kunnskap om gruppen, eller at man ikke forventer at det er problem i denne gruppen.

Problemstilling

- **Hva er faktorene som får ungdommene til å ty til rus?**
  - I følge Nordnorsk Kompetansesenter (2007) er betydningsfulle risikofaktorer blant annet: aggressiv atferd, manglende sosiale ferdigheter, og skoleskulk.
  - Dette kan gjelde til en generell gruppe av ungdommer. Men for ungdom med innvandrerbakgrunn kan det være alternative faktorer som også kommer til spill. Dette må også undersøkes for at intervensering og forebygging skal være vellykket.

Metode

- Semistrukturert intervju
- Temaer fastsatt, men fritt å prate rundt

Fokusgrupper

- VGs.
- Gode og informative.
- Røde Kors Ressurssenter.

Skolens betydning

- Nøkkeltall publisert i inkluderingsutvalget viser at frafallet er 1 av 3 blant elever med innvandrerbakgrunn i den videregående opplæringen.
- Samtidig, av de som fullfører videregående, er det større andel som tar høyere utdanning.
- Videregående er en kritisk periode for mange ungdom
- Dette kan gjelde til en generell gruppe av ungdom. Men for de med innvandrerbakgrunn kan det være alternative faktorer som også kommer til spill i samme periode.
- Må undersøkes for at intervensering og forebygging skal være vellykket.

Resultater og funn

- Flere av ungdommene ga inntrykk av at gruppesamtalene var positive og at det var et stort behov for slikt.
- Mangel på et forum i skolen eller utenfor, der de diskuterte og lærte om utfordringer de selv går gjennom.

Rus

- Nyankomne mest utsatt. Pga lite kunnskap. Lettere påvirket når du er ny i landet.
- Noen av ungdommene mente de som ikke hadde vært i landet lenge hadde større risiko ettersom de har lite nettverk og er kanskje mer åpne for nye erfaringer
- Flere av ungdommene nevnte alkohol og hasj som de vanligste rusmidlene blant ungdom, og at det er et økende problem blant ungdom med innvandrerbakgrunn.

Tilhørighet

- ”Hvis man er for norsk, passer du ikke inn hos miljøet ditt og hjemlandet ditt, hvis du er for utenlandsk passer du ikke inn med befolkningen her.”
- Andre informanter påpekte at de følte seg norske, men bare til en viss grad
- Resonerte blant informantene på videregående skolen og ressurscenteret
- Tøffere tilpasningsperiode

Tilhørighet

Konklusjon/diskusjon

- Selv om mange av faktorene er vanlige blant alle ungdom, ser noen ut til å være enda mer prevalente hos innvandrerungdom.
- Tilhørighet bl.a er en viktig risikofaktor og i følge informantene var det flere som følte at man ikke passet inn noe sted.

Konklusjon/diskusjon

- Rus ser også til å være mindre akseptert blant vennegjengen
- Kan føre til at de som bruker rusmidler faller enda mer ut.
- Skolen er viktig arena som kan sette lys på disse utfordringene og burde gi en mulighet til elevene å snakke ut om disse.
- Temaene som ble tatt opp i prosjektet er også temaer vennegjenger snakker seg selv i mellom
- Dermed kan skolen være en viktig arena til å bringe fakta på bordet og muligens fjerne diverse myter og rykter som kan skape mistillit.

Veien videre

- Flere forskere fra både inn- og utland, har kommet frem til at det ikke trengs en helt ny modell beregnet kun for en minoritetsbefolkning.
- I stedet justere de nåværende modellene til å takle de unike behovene hos den spesifikke befolkningen. Men samtidig for klar over at folk i en gruppe nødvendigvis er like og har akkurat samme behov.
- Å identifisere tilleggsfaktorene innvandrerungdom står ovenfor og hvordan de påvirker hverandre er essensielt i forebygging rettet mot gruppen.
- For at tidlig intervensjonsarbeid skal være effektiv trengs økt kunnskap om de virksomme former for intervensjon for de aktuelle målgruppene, i tillegg til økt kunnskap om bruken av rusmidler blant minoritetsbefolkningen i dag.

Veien videre

- Ikke nødvendig eller tilstrekkelig å skaffe seg kunnskap om kulturen i hjemlandet
- Ta tak i ungdommens verdier i det samfunnet han eller hun er en del av i dag
- Kjennskap til målgruppens verdier, kunnskap og holdninger skapes gjennom kontakt og dialog

---

TAKK FOR MEG!